

NAAR SCHOOL:

EEN GEZONDE START VOOR DE TOEKOMST!

INHOUD

01 | Voorwoord: Gezond West-Brabant

02 | 'Houd jongeren in beeld'

03 | Colofon

VOORWOORD

GEZOND WEST-BRABANT

UW UITDAGING

Meer taken met minder budget. Ook uw gemeente heeft te maken met de gevolgen van de decentralisaties. Deze ontwikkelingen vragen om scherpe en weloverwogen keuzes in het beleid en de begroting van uw gemeente. Waar legt u daarin de accenten zodat zo veel mogelijk inwoners zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven meedoen in de samenleving? Ook als er sprake is van een verstandelijke, lichamelijke of psychische beperking.

HET DOEL

Wie meedoet is namelijk gezonder en gelukkiger, en wie gezond en gelukkig is doet beter mee. Dat geldt voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. En dat geldt overal: in de leef-, werk- en leeromgeving.

MEEDOEN OP SCHOOL

Voor een gezonde toekomst van de jeugd is meedoen op school en de school met een diploma verlaten enorm belangrijk. Deze speciale uitgave gaat over preventie van schoolverzuim. Tijdige signalering en bespreken van ziekteverzuim zorgt voor passende begeleiding. En daar hebben we allemaal een rol in: leerling en ouder, docent, mentor, jeugdarts, zorgverleners en leerplichtambtenaar.

Annemieke van der Zijden,
directeur publieke gezondheid

YVONNE VANNESTE, JEUGDARTS GGD WEST-BRABANT **'HOUD JONGEREN IN BEELD'**

Hoe voorkom je dat jongeren door ziekteverzuim afhaken op school en zonder diploma van school gaan? Jeugdarts Yvonne Vanneste verrichtte baanbrekend werk met de ontwikkeling van de schoolverzuimaanpak M@ZL. "Door vroegtijdig in gesprek te gaan met deze jongeren en hen in beeld te houden, pakken we de oorzaken van ziekteverzuim effectief aan."

M@ZL staat voor Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling. Dit betekent ook echt mazzel voor de jongeren zelf, want dankzij deze aanpak is er meer aandacht voor hen. Ze krijgen betere begeleiding en lopen minder risico op voortijdig schoolverlaten. "En daar heeft iedereen baat bij", zegt Yvonne. "Want jongeren met een goede schoolopleiding hebben betere perspectieven op werk en op de langere termijn ook een betere gezondheid."

AANDACHT IS DE SLEUTEL

De school gaat met een leerling in gesprek bij de vierde ziekmelding in twaalf schoolweken of bij de zevende aaneengesloten schooldag gemist door ziekteverzuim. Zo nodig wordt de leerling door de school doorverwezen naar de jeugdarts, waarna de GGD de leerling met ouders uitnodigt voor een gesprek. Zie de film voor de aanpak. “Zieke jongeren verdienen onze aandacht. Ook als je ziek bent, doe je ertoe”, aldus Yvonne. In het gesprek wordt duidelijk welke problemen schuil gaan achter het ziekteverzuim, zoals psychosociale problemen of een ongezonde leefstijl. Uit recent onderzoek blijkt dat vooral psychosociale problemen de schoolprestaties drukken. De jeugdarts zoekt uit wat er aan de hand is. Hoe kan de leerling ondanks beperkingen toch naar school? Het plan van aanpak wordt opgesteld samen met de leerling, ouders en alle betrokkenen vanuit school en hulpverlening.

GROTE ROL VOOR SCHOLEN

Voorheen hadden scholen niet altijd aandacht voor leerlingen die zich ziek gemeld hadden. Het is immers geoorloofd verzuim, dus wat kon de school daar verder aan doen? “Heel veel” zegt Yvonne. “De school kan samen met ouders de communicatie rondom de leerling goed laten verlopen. De school helpt ook om de leerling op een goede manier terug te laten keren naar school. Soms zijn er aanpassingen nodig. Bij een leerling met bijvoorbeeld een depressie leggen we uit wat dat betekent voor de prestaties op school. Ook kan een leerling extra begeleiding nodig hebben.”

GEMEENTEN AAN ZET

Gemeenten hebben er alle belang bij het M@ZL programma uit te voeren, benadrukt Yvonne. “Zolang jongeren op school zitten, houd je ze van de straat en zorg je dat de kansen op werk en gezondheid toenemen. Dankzij M@ZL is het ziekteverzuim van jongeren die door de jeugdarts begeleid worden bijna gehalveerd, en dragen de gemeenten preventief bij aan een gezonde jeugd met een gezonde toekomst.” Nagenoeg alle VO- en MBO-scholen in West-Brabant werken nu met M@ZL. In 2014 hebben ruim 600 jongeren vanwege M@ZL een gesprek gehad met hun GGD jeugdarts. Ook in het primair onderwijs is M@ZL als eerste proef toegepast op enkele scholen en is een doorontwikkeling mogelijk. Landelijk is er volop belangstelling voor M@ZL. In de Tweede Kamer is M@ZL als aanpak genoemd vanwege de effectieve manier om verzuim te bestrijden. “M@ZL is een mooie methode omdat er samen met ouders wordt gekeken hoe het kind zo snel mogelijk weer naar school kan gaan,” aldus Loes Ypma, Tweede Kamer lid PvdA in een radio interview.

Yvonne Vanneste,
jeugdarts GGD West-Brabant

.....
“ZIEKE JONGEREN
VERDIENEN ONZE
AANDACHT,
**WANT OOK ALS JE ZIEK
BENT DOE JE ER TOE**”
.....

BELEID

MOOI MAZZEL, DIE GEMEENTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID!

De Wet publieke gezondheid biedt gemeenten de kans gezondheidsproblemen bij jeugd te voorkomen, vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. De nieuwe Jeugdwet zorgt daarbij voor een nog betere verbinding tussen deze preventieve jeugdgezondheidszorg en de jeugdzorg. In combinatie met de leerplichtwet en de invoering van het passend onderwijs op de scholen zijn in elk geval de formele tools voorhanden om kinderen en jongeren toe te leiden naar volwaardige deelname aan onze samenleving. In het Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant werken de gemeenten samen op het gebied van schoolverzuim en voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

INFOGRAPHIC

ZIEKTEVERZUIM IN WEST-BRABANT

BLOG

MET ZELFVERTROUWEN EN EEN DIPLOMA OP ZAK

<https://eenbredeblikopgezondheid.wordpress.com/2013/09/17/met-zelfvertrouwen-en-een-diploma-op-zak/>

YVONNE VANNESTE

YVONNE VANNESTE MEEST INVLOEDRIJKE PERSOON PUBLIEKE GEZONDHEID 2014

De meest invloedrijke persoon in de publieke gezondheid van 2014 is Yvonne Vanneste van de GGD West-Brabant. Dit vanwege haar succesvolle werk om te voorkomen dat jongeren afhaken op school met het schoolverzuimproject M@ZL. Op 13 januari 2015, tijdens de nieuwjaarsreceptie van de NPHF Federatie voor Gezondheid, is de winnaar van de verkiezing bekend gemaakt. Dit was de vijfde keer dat de NPHF Federatie voor Gezondheid en GGD GHOR Nederland de verkiezing "Meest Invloedrijke Persoon Publieke Gezondheid" organiseerden.

Jolanda Sap, voorzitter van de NPHF Federatie voor Gezondheid:

"De M@ZL-methode zorgt ervoor dat de jeugd de toekomst heeft en dat ze goed in deze toekomst kunnen stappen. Yvonne Vanneste levert met M@ZL een belangwekkende positieve impuls voor de jeugdgezondheidszorg."

.....
 Liesbeth van der Lee, leiding-
 gevende Regionaal Bureau Leer-
 plicht West-Brabant:

*"ALS SCHOOLVERZUIM
 ZIEKTEVERZUIM WORDT, IS
 M@ZL **DE BEGELEIDING DIE
 LEERLINGEN VERDIENEN.**"*

.....

BEST PRACTICE

PLEZIER OP SCHOOL

Het maken van een goede start op een nieuwe school is voor alle kinderen belangrijk. Dit geldt ook voor kinderen die moeite hebben met (sociaal) contact met andere kinderen. Om hen een extra steuntje te geven is de tweedaagse training Plezier op School voor aanstaande brugklassers ontwikkeld. Het doel van de training is met plezier en zelfvertrouwen naar de nieuwe school gaan. De kinderen worden getraind in contact leggen met andere kinderen, opkomen voor zichzelf, omgaan met plagen en pesten, positief denken, oogcontact en stemgebruik. Ook vindt er voorafgaand aan de training een ouderavond plaats, waarin besproken wordt wat ouders kunnen doen om hun kinderen te steunen bij de overgang naar het voortgezet onderwijs. In de laatste week van de zomervakantie worden twee trainingen gegeven in de regio West-Brabant. Ook is het mogelijk om deze training gemeente specifiek te geven.

Deelnemer aan plezier op school,

"VROEGER WERD IK GEPEST EN NU HEB IK GELEERD:

IK LAAT ME NIET PESTEN"

BEST PRACTICE

TRAINING VOOR JEUGDARTSEN EN MENTOREN

M@ZL is beschreven in de landelijke database van erkende interventies. Binnen M@ZL werken de mentor van de school en de jeugdarts samen om, vanuit een gezamenlijke zorg en ieder vanuit zijn eigen rol, de juiste begeleiding voor de ziek gemelde leerling te realiseren. In dit kader biedt de GGD Academy een training voor zowel mentoren als jeugdartsen aan. Tijdens deze trainingen wordt de jeugdarts onder andere getraind in de methodiek van M@ZL en het voeren van verzuimgesprekken. Mentoren worden onder andere getraind in het aangaan van het gesprek over het ziekteverzuim met de leerling (en ouders) en in het verwijzen naar de jeugdarts.

Deelnemer aan training voor mentoren,

"IEDER ZIEKTESIGNAAL IS EEN SIGNAAL"

.....

COLOFON

DEZE UITGAVE

Gezondwestbrabant.nl is een initiatief van GGD West-Brabant en GHOR Midden- en West-Brabant. Wij danken graag alle geïnterviewden en betrokkenen bij de totstandkoming van deze uitgave.

BRONVERMELDING:

www.ggdwestbrabant.nl/mazl

Vanneste et al. Ziekteverzuimbegeleiding door de jeugdarts: ontwikkeling en evaluatie van de interventie M@ZL (Medische Advisering Ziekgemelde Leerling). In: TSG, jaargang 90, nummer 7, 2012.

Vanneste et al. Extensive medical absenteeism among secondary school students: an observational study on their health condition from a biopsychosocial perspective, ingediend, 2015

Vanneste et al. Addressing medical absenteeism in pre-vocational secondary students: effectiveness of a public health intervention, ingediend, 2015

Vanneste et al. Attitudes towards addressing medical absenteeism in secondary school, ingediend 2015.

Verdonck, Klooster & Associates / de Opvoedzaak. Investeren in opvoeden en opgroeien loont! Kosteneffectiviteit van de preventie van pedagogische, psychosociale en psychosomatische problematiek door de jeugdgezondheidszorg. Zoetermeer, juli 2013

Beeldmateriaal door GGD West-Brabant, Sokiemhwa fotografie, Teun Poppelaars en Shutterstock

VRAGEN?

Neem contact op met uw beleidsadviseur

GERRIE VAN DEN BROEK

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Etten-Leur, Oosterhout, Steenbergen en Woensdrecht
T: 06-135 086 93
E: g.broek@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @LGB_Gerrie

BIANCA VAN IERSEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Breda en Rucphen
T: 06-423 368 95
E: b.iersel@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Blersel
Werkdagen: maandag tot 15.00 uur, dinsdag en donderdag

PETRA VAN MECHELEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Halderberge en Roosendaal

T: 06-135 189 14

E: p.mechelen@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Petra_v_M

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, woensdag- en vrijdagochtend

WILLEKE MICHEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Bergen op Zoom, Geertruidenberg en Moerdijk

T: 06-423 368 58

E: w.michel@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @willekemichel

Werkdagen: maandag tot 15.00, dinsdag, donderdag
woensdag in de oneven weken

DANIËLLE STEENBERGEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Aalburg, Werkendam, Woudrichem en Zundert

T: 06-107 766 30

E: d.steenbergen@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @SteenbergenD

Werkdagen: maandag, woensdag tot 13.00 uur en donderdag

IVANKA VAN DER VEEKEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid

Gemeenten: Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Drimmelen

T: 06-423 368 37

E: i.veeken@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Ivankavdveeken

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdagochtend en donderdag